Instrukcja zlecania, pobierania, przechowywania i transportu próbek do badań immunohematologicznych

1. Wzory zleceń badań immunohematologicznych w załącznikach nr 1,2,3,5,7 – dostępne na stronie internetowej CKiK.

1.1. Dane obowiązkowe na zleceniu:

1.1.1. Dane pacjenta: imię i nazwisko, PESEL, data urodzenia, płeć

1.1.2. W przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL: nazwa i numer dokumentu, na podstawie którego stwierdzono tożsamość pacjenta.

1.1.3. W przypadku braku danych pacjenta: symbol "NN", płeć, numer księgi głównej podmiotu lub niepowtarzalny numer identyfikacyjny pacjenta.

1.1.4. Dane placówki zlecającej badanie

1.1.5. Tryb wykonywania badania (normalny, pilny)

1.1.6. Rozpoznanie: niezbędne informacje np. pacjent po przeszczepieniu KKM: data przeszczepienia KKM, grupa biorcy sprzed przeszczepienia oraz grupa krwi dawcy KKM, pacjent leczony przeciwciałami monoklonalnymi (np. Daratumumabem, Magrolimabem)

1.1.7. Data i godzina pobrania materiału do badania

1.1.8. Dane osoby pobierającej materiał do badań i podpis

1.1.9. Oznaczenie lekarza i podpis

2. Pobieranie próbek do badań

2.1. Badania immunohematologiczne wykonuje się z próbki krwi pacjenta, oddzielnie w tym celu pobranej (np. nie należy wykonywać grupy krwi z tej samej próbki, która służyła do oznaczenia próby zgodności). Od zasady tej można odstąpić tylko w wyjątkowych, umotywowanych okolicznościach

2.2. Osoba pobierająca jest zobowiązana do prawidłowego pobrania i opisania probówek.

2.2.1. Obowiązki osoby pobierającej materiał:

2.2.1.1. Dokonanie jednoznacznej identyfikacji i weryfikacji tożsamości osoby, od której pobierana jest próbka krwi

2.2.1.2. Oznakowanie probówki z pobraną krwią zgodnie z wymaganiami

2.2.2. Wymagane dane na etykiecie probówki:

2.2.2.1. Dane pacjenta: imię i nazwisko (drukowanymi literami), numer PESEL, a w razie jego braku data urodzenia, data i godzina pobrania

2.2.2.2. W przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL: nazwa i numer dokumentu na podstawie, którego stwierdzono tożsamość pacjenta

2.2.2.3. W przypadku braku danych pacjenta: symbol "NN", płeć, numer księgi głównej podmiotu lub niepowtarzalny numer identyfikacyjny pacjenta.

2.2.2.4. W przypadku noworodka: syn lub córka, nazwisko, imię i PESEL matki, data i godzina urodzenia dziecka, data i godzina pobrania próbki

2.3. Pobieranie materiału w zależności od rodzaju zleconych badań immunohematologicznych

2.3.1. Oznaczenie grupy krwi i przeglądowe badanie przeciwciał odpornościowych – próbka krwi żylnej pobrana na antykoagulant (EDTA) o objętości co najmniej 4 ml

2.3.2. Oznaczenie grupy krwi noworodka – próbka krwi pępowinowej lub żylnej pobrana na antykoagulant (EDTA) o objętości co najmniej 2 ml

2.3.3. Próba zgodności – próbka krwi żylnej pobrana na antykoagulant (EDTA) o objętości co najmniej 4 ml

2.3.4. Identyfikacja przeciwciał odpornościowych – próbka krwi żylnej pobrana na skrzep o objętości co najmniej 7 ml oraz próbka krwi żylnej pobrana na antykoagulant (EDTA) o objętości co najmniej 4 ml

2.3.5. Diagnostyka niedokrwistości autoimmunohemolitycznej typu ciepłego – próbka krwi żylnej pobrana na skrzep o objętości co najmniej 7 ml oraz próbka krwi żylnej pobrana na antykoagulant (EDTA) o objętości co najmniej 4 ml

2.3.6. Diagnostyka niedokrwistości autoimmunohemolitycznej typu zimnego – próbka krwi żylnej pobrana na skrzep o objętości co najmniej 7 ml oraz próbka krwi żylnej pobrana na antykoagulant (EDTA) o objętości co najmniej 4 ml. Materiał do badań powinien być pobrany i dostarczony niezwłocznie do CKiK z zachowaniem temperatury 37°C.

2.3.7. Analiza reakcji poprzetoczeniowej – próbka krwi żylnej pobrana na skrzep o objętości co najmniej 7 ml i próbka krwi żylnej pobrana na antykoagulant (EDTA) o objętości co najmniej 4 ml, obie próbki pobrane po przetoczeniu oraz próbki krwi, z których wykonana była próba zgodności w pracowni podmiotu, a także segmenty drenów przetoczonych składników krwi.

2.4. Pracownia Konsultacyjna Immunoserologii Transfuzjologicznej zastrzega sobie prawo do żądania innego rodzaju lub innej objętości materiału do badań po uprzedniej konsultacji telefonicznej.

2.5. Pracownia Konsultacyjna Immunoserologii Transfuzjologicznej może przyjąć materiał do badań pobrany w inny sposób tylko w uzasadnionych przypadkach, np. badanie w trybie pilnym, trudności w pobieraniu.

2.6. Próbkę krwi po pobraniu należy niezwłocznie dostarczyć do CKIK, a jeżeli jest to niemożliwe próbkę należy przechowywać i transportować w temperaturze zgodnie z wymaganiami podanymi w Tabeli nr 1.

Tabela 1. Dopuszczalny czas przechowywania i temperatura podczas transportu próbek krwi pełnej do badań immunohematologicznych

Rodzaj badania	Temperatura (18-22°C)	Temperatura 2-8°C	Temperatura 37°C
Próba zgodności	Do 24 godzin	Czas przechowywania musi uwzględniać termin ważności próby zgodności (48 godz.)	Natychmiast
Oznaczanie grupy krwi, fenotypu, wykrywanie i identyfikacja przeciwciał	Do 48 godzin	Do 7 dni	Natychmiast